

naald. Helemaal safe is: De naad oversteken door het wiel even met de hand te bedienen. Nog even iets over het teruglijden van het voetje, wanneer er een "hoge" dwarsnaad gekruist moet worden. Als het voetje de "helling" niet kan nemen, moet de druk op het voetje even verminderd worden.

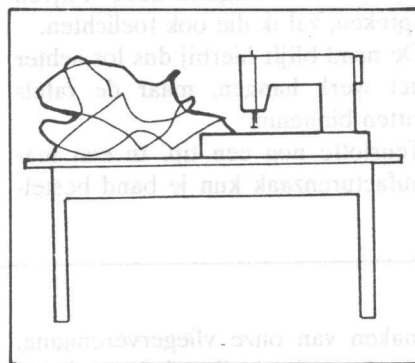
Stoftransport.

Het transporteren van de stof levert ook vaak problemen op. Een bekend middel hiertegen is een reepje (kranen)papier meestikken. Dit papier wordt boven op de stof gelegd, meegestikt en kan na het stikken gemakkelijk verwijderd worden. Zelf vind ik dit veel te omslachtig. Ik pak \pm vijf centimeter achter het voetje de naad vast (met de linker hand) en \pm vijftien centimeter voor het voetje met de rechter hand. Dan trek ik de naad recht en laat de stof onder het voetje doorlopen, terwijl ik de naad strak hou. Let er op, dat

je de stof niet onder de machine doortrekt! De transporteur moet het werk doen. Een beetje vliegeraar moet dit kunnen aanvoelen! Probeer zo eens op een los lapje een rechte naad te stikken. Met wat oefening lukt dat beslist. Gebruik een "normaal" gestikte naad als referentie. Laat, wanneer je tijdens het naaien even moet stoppen, de naald diep in de stof staan, dan kan de stof niet wegschuiven.

Wanneer je op een zoom of dikke naad een dwarsnaad moet beginnen om er bijvoorbeeld een kiel aan te zetten, wil de naaimachine ook wel eens niet vooruit. Draai het werk dan 180° om, begin circa 2 centimeter uit de kant en stik naar de kant toe. Ga vervolgens 2 centimeter achteruit, laat de naald diep in de stof staan, draai het werk weer 180° en stik de naad vooruit af.

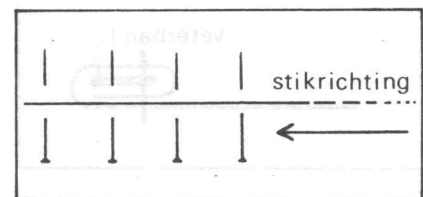
Het is in het algemeen aan te bevelen om aan de rechterkant van de tafel te zitten, dan kan de vlieger tijdens het naaien op de tafel liggen. Bedenk met hoeveel gewicht een flinke vlieger anders aan de naald hangt.

Het vastzetten van naden.

Op de vliegerelden is me gebleken dat mannen de vlieger het liefst op de "workmate" in elkaar zouden zetten en hebben dan problemen met welke lijmsort het doek dan te plakken valt. Probeer eens een keer gewone spelden te gebruiken. Teken met een zwart potlood het patroon op de stof. Zelfs op zwart doek geeft dit goed zichtbare lijnen. Er

zijn ook speciale kleermakerspotloden (in drie kleuren) in de handel en er is calqueerpapier waarmee je met behulp van een raderwielje het patroon op het doek overbrengt. Let er hierbij op dat er geen braampjes aan de tandjes zitten. Leg aan elkaar te stikken delen op elkaar en speld de naad als volgt aan elkaar. Steek de spelden dwars op de naad. Doe dit de eerste keren met een tussenruimte van ongeveer 5 centimeter en

vergroot de afstand als het wat beter lukt. Wanneer je nu gaat naaien kun je de spelden in de stof laten zitten. Bijna alle naaimachines kunnen over deze spelden heen stikken. Houd wel de naad strak zoals beschreven bij het transporteren van de stof (tussen circa 5 centimeter achter en circa 15 centimeter voor het voetje de stoflagen samen strak trekken). Probeer het eens op een dubbelgevouwen lapje, het is echt gemakkelijker dan je denkt. Heb je nu toevallig net een van die machines, die niet over spelden heen wil gaan, dan kun je de spelden gewoon in de richting van de naad steken en van speld tot speld stikken. Stop vlak voor de speld, laat de naald diep in de stof staan, of draai het wiel zover tot de naald diep in de stof staat, haal de speld er uit en stik tot de volgende speld enzovoort. Hou ook nu de stof strak. Het is gemakkelijk als je de spelden in de stof steekt met de punt naar de machinenaald toe (naar het begin van de naad).

Wanneer je niet van gekleurd band om de vliegerranden houdt en je wilt toch de zomen die schuin op de stofrichting geknipt zijn strak spannen, kun je in deze zomen "veterband" meestikken. Dit veterband is er in verschillende kwaliteiten en is